SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1268
van **CARMEN RYHEUL**
datum: 29 juli 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

PFAS-verontreiniging Westerschelde - Motie gemeente Reimerswaal (NL)

Zopas bezorgde de gemeente Reimerswaal (NL) een op 20 juli ll. unaniem goedgekeurde gemeentelijke motie inzake PFAS-verontreiniging van de Westerschelde aan onder meer het Vlaams Parlement.

In deze motie verwijst de gemeente Reimersdaal naar een recent rapport van de Universiteit van Utrecht (NL) waaruit blijkt dat vis in het oostelijk deel van de Westerschelde vijftien keer meer PFOS bevat dan de vigerende Nederlandse norm. Tevens drukt de gemeente Reimerswaal in deze motie haar bezorgdheid uit voor hoge PFAS-concentraties in vogels, in de begroeiing op de schorren, alsook in het slib van de Westerschelde, en wijst de gemeente erop dat deze PFAS-verontreiniging ernstige negatieve gevolgen kan hebben voor de bedrijven die leven van de visvangst en zee-groenteteelt in de Westerschelde.

De gemeente Reimerswaal vraagt in deze gemeentelijke motie dan ook dat de PFAS/PFOS stroomopwaarts in de Schelde onmiddellijk wordt gestopt.

1. Beschikt de minister over recente PFAS/PFOS-concentraties die werden opgetekend in de verschillende meetpunten van het Vlaamse VMM-meetpuntennet (VMM: Vlaamse Milieumaatschappij) op de loop van de Schelde (i.c. Bovenschelde, Zeeschelde en Westerschelde) tussen de grens met het Waalse Gewest en de Nederlandse grens?

   Zo niet, is de minister van plan om de VMM onmiddellijk opdracht te geven om in al haar meetpunten op het Vlaamse deel van de Schelde een PFAS/PFOS-bemonstering en -analyse uit te voeren, en deze analyseresultaten ter beschikking te stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

   Zo ja, kan de minister een overzicht bezorgen van de VMM-meetpunten op het Vlaamse deel van de Schelde (opgesplitst in Bovenschelde, Zeeschelde en Westerschelde) met per meetpunt de corresponderende recent geregistreerde PFAS/PFOS-concentraties en de datum/data waarop de bemonstering telkens plaatsvond ter beschikking te stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

2. Beschikt de minister over recente PFAS/PFOS-concentraties die werden opgetekend na bemonstering en analyse van het Scheldewater op de plaats waar de Schelde de gewestgrens tussen Vlaanderen en Wallonië overschrijdt, zodat men zicht heeft over welke concentraties PFAS/PFOS vanuit Wallonië in het Scheldewater terechtkomen?

Vlaams Parlement

Zo niet, is de minister van plan om de VMM onmiddellijk opdracht te geven om op dit grenspunt een PFAS/PFOS-bemonstering en -analyse van het Scheldewater uit te voeren, en deze analyseresultaten ter beschikking te stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

Zo ja, kan de minister het resultaat van deze recente PFAS/PFOS-analyse van het Scheldewater op dit grenspunt en de datum van de bemonstering ter beschikking stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

3. Beschikt de minister over recente PFAS/PFOS-concentraties die werden opgetekend na bemonstering en analyse van het Scheldewater op de plaats waar de Schelde de grens tussen Frankrijk en België overschrijdt, zodat men zicht heeft over welke concentraties PFAS/PFOS vanuit Frankrijk in het Scheldewater terechtkomen?

   Zo niet, is de minister van plan om deze info op te vragen aan de Waalse of Franse bevoegde omgevingsoverheidsdiensten, of kan zij indien mogelijk de VMM onmiddellijk opdracht geven om (eventueel in samenspraak met de bevoegde Waalse en/of Franse overheidsdiensten) ook op dit grenspunt een PFAS/PFOS-bemonstering en -analyse van het Scheldewater uit te voeren, en deze analyseresultaten ter beschikking te stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

   Zo ja, kan de minister het resultaat van deze recente PFAS/PFOS-analyse van het Scheldewater op dit grenspunt en de datum van de bemonstering ter beschikking stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

4. Beschikt de minister over recente PFAS/PFOS-concentraties die werden opgetekend na bemonstering en analyse van het Scheldewater op de plaats waar de Schelde de grens tussen Vlaanderen en Nederland overschrijdt, zodat men zicht heeft over welke concentraties PFAS/PFOS vanuit Vlaanderen op die plaats in het Scheldewater terechtkomen?

   Zo niet, is de minister van plan om de VMM onmiddellijk opdracht te geven om op dit grenspunt een PFAS/PFOS-bemonstering en -analyse van het Scheldewater uit te voeren, en deze analyseresultaten ter beschikking te stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

   Zo ja, kan de minister het resultaat van deze recente PFAS/PFOS-analyse van het Scheldewater op dit grenspunt en de datum van de bemonstering ter beschikking stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

5. Wat zullen de Vlaamse minister van Omgeving en de overige leden van de Vlaamse Regering antwoorden aan de gemeente Reimerswaal met betrekking tot de gemeentelijke motie die deze Nederlandse gemeente zopas aan het Vlaams parlement richtte? Kan de minister een kopie van het antwoord van de Vlaamse Regering ter beschikking stellen van de leden van de commissie Leefmilieu en de onderzoekscommissie PFAS-PFOS?

6. a) Op welke plaatsen op de loop van de Schelde zijn er in Vlaanderen knelpunten ingevolge hoge PFAS/PFOS-concentraties in het Scheldewater die een bedreiging kunnen vormen voor de mens en het leefmilieu?

   b) Welke concrete maatregelen heeft de minister intussen al uitgevaardigd om deze onder a) vermelde PFAS/PFOS-knelpunten weg te werken?

7. Heeft de minister intussen al gezamenlijk overleg gepleegd met haar ambtsgenoten in Frankrijk, Nederland en het Waalse Gewest omtrent de PFAS/PFOS-concentraties in het Scheldewater met het oog op een grensoverschrijdend onderzoek en aanpak van deze PFAS/PFOS-problematiek?

   Zo niet, waarom niet, en wordt dergelijk overleg op korte termijn alsnog gepland?

   Zo ja, wat leverde dit overleg voorlopig op, wanneer zullen de volgende overlegmomenten plaatsvinden en wat staat er op de agenda van deze eerstvolgende ontmoetingen?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 1268 van 29 juli 2021
van **CARMEN RYHEUL**

---

1. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) beschikt over metingen in de Schelde van PFOS voor oppervlaktewater en biota en van PFOS en een aantal PFAS in de Westerschelde. De metingen sinds 2018 tot op heden bevinden zich in Bijlage 1, samen met de beoordeling van deze metingen.

2. De VMM beschikt over een meetpunt aan de grens Vlaanderen-Wallonië op de Bovenschelde, waardoor de kwaliteit van het Scheldewater bij binnenkomst in Vlaanderen bekend is. Het gaat om het meetpunt 179000 in Bijlage 1. De metingen van PFOS worden om de 3 jaar uitgevoerd. Voor meetpunt 179000 zijn er metingen in 2018 en 2021.

3. De VMM beschikt niet over eigen metingen op de grens tussen Frankrijk en het Waals Gewest.

   In het kader van de werkgroep monitoring van de Internationale Scheldecommissie (ISC) werden wel reeds beschikbare meetgegevens van de betrokken partijen (Frankrijk, het Waalse Gewest, het Vlaamse Gewest en Nederland) verzameld. Een overzicht hiervan werd in juli 2021 aan de leden van de werkgroep bezorgd. Het omvat ook een Waals meetpunt te Bléharies, op de grens tussen Frankrijk en het Waals Gewest. Het overzicht moet echter nog gevalideerd worden door de betrokken partijen.

4. De VMM beschikt over metingen in de Schelde ter hoogte van de grens met Nederland, het gaat om meetpunt 154100 in Bijlage 1.

5. Aangezien de motie was gericht aan het Vlaams Parlement en niet aan de regering of mezelf, hebben wij hier niet formeel op gereageerd. We hebben wel een brief ontvangen van de provincie Zeeland met de vraag om informatie met hen te delen. We hebben positief op deze brief gereageerd en zijn hierover met hen in overleg.

6. a) Bijlage 1 geeft in het tabblad "beoordeling" de toetsing aan de Europese norm van de PFOS metingen in de vermelde meetpunten. Kolom "M" geeft aan of de norm gehaald wordt ("conform") of niet ("niet conform"). De maximumnorm wordt voor al deze meetpunten gehaald. De norm op het jaargemiddelde wordt op de meeste plaatsen overschreden. De overschrijdingsfactor (de verhouding tussen de getoetste waarde en de norm) varieert van 1,49 tot 149. Voor het jaar 2021 kunnen de resultaten nog wijzigen omdat niet alle monsters reeds genomen en/of geanalyseerd zijn.

      Over de eventuele impact op de gezondheid doet de VMM geen uitspraak. De Europese milieukwaliteitsnormen voor PFOS in oppervlaktewater en biota zijn ecologische normen: ze geven een beeld over de chemische toestand van het oppervlaktewater.

   b) De VMM werkt actief mee aan tal van acties in het Vlaams actieplan PFAS om de problematiek rond PFAS en PFOS in kaart te brengen. De opdrachthouder van de Vlaamse Regering werkt hard aan een gecoördineerde aanpak van de PFOS-verontreiniging. Ook daar is de VMM bij betrokken. Met de verdere uitvoering van

het PFAS-actieplan, de recente waterbeleidsnota, verhoogde investeringen in riolering, de bijsturing van het mestbeleid en de aankomende stroomgebiedbeheerplannen worden belangrijke stappen gezet om de waterkwaliteit te verbeteren.

7. In het kader van de Internationale Scheldecommissie en Internationale Maascommissie is sinds 2019 intensief overlegd tussen experten van de verantwoordelijke entiteiten over PFAS-monitoring en meetgegevens met de bedoeling om tussen Vlaanderen en Nederland tot een goed afgestemde aanpak te komen.

   Recent heeft Vlaanderen, vertegenwoordigd door de VMM en met bijdrage door Karl Vrancken, deelgenomen aan het regionale overleg georganiseerd door de provincie Zeeland en Rijkswaterstaat. Doel van dit overleg was enerzijds informatie-uitwisseling, om zo een antwoord te krijgen op de vragen van de inwoners van Zeeland en anderzijds ervaringen te delen over de PFAS-aanpak in Nederland en Vlaanderen en waar mogelijk elkaar te ondersteunen. Er wordt nog een vervolg op dit overleg georganiseerd door de provincie Zeeland. VMM-experten overleggen uiteraard regelmatig op informele basis met Nederlandse collega's over de toepassing van de kaderrichtlijn Water en de richtlijn Prioritaire Stoffen.

   Bovendien gaat deze week nog een overleg door tussen mezelf, gedeputeerde Van der Velde van de provincie Zeeland en ambassadeur van Nederland in België Kleiweg de Zwaan.

BIJLAGE

Meetresultaten PFAS